

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 5604 / 13 JUN 2024

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 18474 / 13 JUN 2024

Domnului Marian Enache,

Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă transmitem alăturat, **excepția de neconstituționalitate având ca obiect prevederile Legii nr. 328/2023 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2023 pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003**.

Vă asigur, Domnule Președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Renate Weber
Renate Weber

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

Avocatul Poporului formulează prezenta

Excepție de neconstituționalitate cu privire la prevederile Legii nr. 328/2023 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2023 pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003

Dispozițiile Legii nr. 328 din 7 noiembrie 2023 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2023 pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1020 din data de 8 noiembrie 2023, aduc atingere prevederilor art. 34 și art. 44 din Constituția României, din perspectiva următoarelor:

MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

Potrivit prevederilor criticate, "La articolul 24 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

«(3) În situația în care pacientul s-a aflat în imposibilitatea de a-și exprima consimțământul cu privire la informațiile prevăzute la art. 21 și a intervenit decesul acestuia, prin excepție de la prevederile art. 22, aceste informații pot fi accesate pe baza certificatului de calitate de moștenitor.»"

Prevederile art. 21 se referă la "Toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidențiale chiar și după decesul acestuia."

Dispozițiile legale criticate privesc un domeniu sensibil, respectiv datele personale de natură medicală, în contextul imposibilității de exprimare a consimțământului de către pacient. În materia furnizării datelor medicale fără consimțământ, cadrul legal trebuie reglementat într-o manieră care să nu creeze un dezechilibru între protecția datelor cu caracter personal și prerogativa membrilor familiei de a avea acces la datele medicale ale pacientului decedat, cu consecințe pecuniare pentru aceștia, legiuitorul impunând prin art. 24 din Legea nr. 46/2003, cu modificările și completările ulterioare, o condiție împovărătoare financiar pentru succesorii persoanei decedate care nu au întotdeauna la dispoziție bugetul necesar unei proceduri succesoriale notariale.

Astfel, Legea nr. 46/2003 reglementează la art. 21-22 că *"toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidențiale chiar și după decesul acestuia", cu excepția cazului în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres*".

Din aceste reglementări reiese că doar în situația în care pacientul și-a dat consimțământul explicit de a se comunica datele sale medicale (informațiile din dosarul medical) va exista și dreptul membrilor familiei pacientului decedat de a avea acces la dosarul medical al acestuia.

În cazul în care pacientul s-a aflat în imposibilitatea de a-și exprima consimțământul cu privire la informațiile prevăzute la art. 21 și a intervenit decesul acestuia, furnizarea informațiilor către succesorii persoanei decedate se poate realiza doar pe baza certificatului de calitate de moștenitor.

Prin urmare, din perspectiva legiuitorului, furnizarea informațiilor către succesorii persoanei decedate se poate realiza doar pe baza certificatului de calitate de moștenitor, acest aspect putând fi interpretat, pe de-o parte, ca fiind o protecție a confidențialității datelor medicale, însă pe de altă parte, procedura succesorală notarială implică un efort financiar notabil pentru majoritatea persoanelor, doar pentru a obține un certificat de calitate de moștenitor.

Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art.117 alin. (1) și alin. (2): *„La cererea moștenitorilor, notarul public poate elibera certificat de calitate de moștenitor, care atestă numărul, calitatea și întinderea drepturilor tuturor moștenitorilor legali, cu respectarea procedurii prevăzute pentru eliberarea certificatului de moștenitor, exceptând dispozițiile privind masa succesorală*

(2)Certificatul de calitate de moștenitor se eliberează cu respectarea procedurii prevăzute de prezenta lege pentru eliberarea certificatului de moștenitor, stabilindu-se și cotele succesoriale.”

Având în vedere cele mai sus arătate, apreciem că, în ipoteza normei de drept criticate, se poate vorbi despre o restrângere a drepturilor membrilor familiei pacientului decedat de a intra în posesia unor informații medicale, întrucât pentru a obține aceste informații este necesară parcurgerea unei proceduri notariale anevoioase care implică resurse financiare și umane, aspect care creează o sarcină administrativă cu impact economic semnificativ asupra membrilor familiei pacientului.

În materia drepturilor personale, regula unanim recunoscută este aceea a garantării și respectării acestora, respectiv a confidențialității, statul având în acest sens obligații majoritar negative, de abținere, prin care să fie evitată, pe cât posibil, ingerința sa în exercițiul dreptului sau al libertății.

Astfel, considerăm că se impune a fi analizat dacă această restrângere este rezonabilă, proporțională cu obiectivul urmărit și nu transformă acest drept într-unul iluzoriu/teoretic, prin efectuarea unui test de proporționalitate.

Conform principiului proporționalității, *orice măsură luată trebuie să fie adecvată - capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională - justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit. Astfel, în vederea realizării testului de proporționalitate, trebuie, mai întâi, să stabilim scopul urmărit de legiuitor prin măsura criticată și dacă acesta este unul legitim, întrucât testul de proporționalitate se va putea raporta doar la un scop legitim.*

Urmând reperatele mai sus arătate, vom analiza în continuare dacă măsura furnizării informațiilor medicale către succesorii persoanei decedate exclusiv pe baza certificatului de calitate de moștenitor este justificată de un scop legitim, dacă este adecvată acestui scop, necesară și dacă se păstrează un just echilibru între drepturile și interesele în concurs pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.

Astfel, așa cum am arătat și mai sus, reținem că dispoziția legală criticată își găsește justificarea în necesitatea ocrotirii intereselor și drepturilor personale, putând fi totodată privită și ca o expresie a prevederilor art. 26 din Constituție, referitoare la viața intimă, familială și privată, ce presupune, între altele, și regula confidențialității. Prin urmare, putem aprecia că măsura reglementată de Legea nr. 328/2023 urmărește protejarea unor drepturi de sorginte legală și constituțională. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale intră în noțiunea de viață privată, iar asigurarea confidențialității acestor date reprezintă un mod de a realiza protecția drepturilor prevăzute de art. 26 din Constituție, consacrate în egală măsură și în art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens, Curtea Constituțională a amintit Hotărârea din 25 februarie 1997, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Z. împotriva Finlandei în care s-a arătat că "protecția datelor personale, nu în ultimul rând a datelor cu caracter medical, este de o

importanță fundamentală pentru ca o persoană să se poată bucura de dreptul său la respectarea vieții private și a vieții de familie așa cum este acesta garantat de art. 8 din Convenție. [...] în lipsa unei asemenea protecții, persoanele care necesită îngrijire medicală nu ar mai fi dispuse să furnizeze informații cu caracter personal și intim, necesare prescrierii tratamentului apropiat pentru boala de care suferă sau să consulte un medic, ceea ce ar fi de natură să le pună viața în pericol, iar, în caz de boli transmisibile, un asemenea pericol poate exista pentru colectivitate. [...] De aceea, legislația internă a statelor trebuie să cuprindă garanții adecvate pentru a împiedica orice comunicare sau divulgare de date cu caracter personal privitoare la sănătatea persoanei, în conformitate cu dispozițiile art. 8 paragrafului 1 al Convenției".

Referitor la caracterul adecvat și necesar al restrângerii dreptului de a avea acces facil la informațiile medicale ale pacientului defunct în raport cu scopul urmărit, apreciem că reglementarea privind condiționarea furnizării datelor medicale în ipoteza analizată nu reprezintă o măsură adaptată scopului urmărit și nu este capabilă, în abstract, să îndeplinească exigențele acestuia. Astfel, condiționarea reprezintă o formă de a asigura protecția art. 26 din Constituție, ca drept fundamental, însă legiuitorul trebuie, în egală măsură, să asigure și accesibilitatea la informații cu caracter confidențial. Or, condiționarea legală apare ca o măsură neadecvată în împrejurările în care, de exemplu, lipsa resurselor financiare sau procedura anevoioasă, cum ar fi de exemplu găsirea a doi martori pentru îndeplinirea procedurii notariale, sunt de natură să atragă imposibilitatea obținerii certificatului de calitate de moștenitor, afectând în acest fel atât drepturile și interesele membrilor de familie ai pacientului decedat (o eventuală boală genetică), cât și drepturile și interesele defunctului (în caz de malpraxis medical).

Totodată, subliniem că, în activitatea de legiferare, legiuitorul trebuie să reglementeze mecanisme de natură a permite realizarea scopului legitim urmărit la standardul calitativ propus, fără a impune însă o sarcină excesivă părților, indiferent de natura acesteia. Or, apreciem că măsura legislativă instituită prin reglementarea criticată depășește limitele a ceea ce este necesar pentru atingerea scopului avut în vedere de legiuitor, fiind de natură a deturna scopul pe care acesta și-a propus să îl realizeze, consecința unei astfel de măsuri fiind afectarea și chiar suprimarea exercițiului drepturilor membrilor de familie al pacientului decedat.

Cât privește caracterul proporțional al măsurii reglementate, respectiv al realizării unui just echilibru între drepturile în concurs, anume protecția datelor cu caracter personal al unei persoane decedate și prerogativa membrilor familiei sale de a avea acces facil la datele medicale ale pacientului decedat, menționăm că necesitatea parcurgerii procedurii notariale poate periclita interesele membrilor familiei defunctului, cu consecințe ample asupra drepturilor și intereselor acestora. Astfel, condiționarea legală de parcurgerea procedurii notariale are implicații directe asupra dreptului la ocrotirea sănătății

membriilor de familie care, în eventualitatea unor boli genetice, vor fi nevoiți să parcurgă o procedură notarială pentru a-și putea asigura protecția dreptului.

Mai mult, și în caz de malpraxis, fără inițierea procedurii notariale pentru obținerea certificatului de calitate de moștenitor, ar fi dificil de identificat indiciile unei eventuale culpe medicale care să fi condus la decesul pacientului.

Or, în acest context, textul de lege criticat nu asigură un just echilibru între protecția datelor cu caracter personal a unei persoane decedate și prerogativa moștenitorului de a avea acces facil la datele medicale ale pacientului decedat, aspect de natură a crea un dezechilibru între interesele acestora.

Prin urmare, membrii familiei pacientului decedat sunt supuși în permanență acestei ingerințe în exercițiul drepturilor lor la sănătate și proprietate, fără a exista posibilitatea de a avea acces la informații medicale, decât sub forma unei condiționări pecuniare. Astfel, condiționarea exercitării căii de atac de parcurgerea procedurii anevoioase de obținere a certificatului de calitate de moștenitor impune în sarcina membrilor familiei persoanei decedate costuri suplimentare și semnificative nejustificate.

Prin urmare, considerăm că, prin nerespectarea proporționalității, reglementarea afectează însăși substanța dreptului de proprietate privată și a dreptului la ocrotirea sănătății, în sensul art.44 alin.(1) și art. 34 din Constituție.

Față de cele de mai sus, **Avocatul Poporului apreciază că argumentele invocate susțin neconstituționalitatea prevederilor Legii nr. 328/2023 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2023 pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003, față de art. 34 alin. (3) și art. 44 din Constituția României și solicită Curții Constituționale pronunțarea unei decizii de admitere a excepției de neconstituționalitate.**

AVOCATUL POPORULUI,

